

เส้นเสียงไทยจากชายเยอรมัน

HUCKY EICHELMANN

อยู่เมืองไทยกว่าครึ่งชีวิต จนเจ้าตัวถึงกับเอ่ยปากว่าตอนนี้เวลาไปเยอรมัน...เหมือนไปเที่ยว และเมืองไทยคือบ้านที่เขาคิดถึง

ตลอดหลายปีที่ผ่านมา ฮัคกี้ ไอเคิลมานน์ มีผลงานเพลงไม่น้อย เกือบทั้งหมดเป็นการนำเพลงไทยมาบรรเลงใหม่ในทางคลาสสิกที่เขาถนัด (“ผมมีมาสเตอร์คีย์ทางกีตาร์คลาสสิก”) ตั้งแต่ “กัมกัว กัมกัว” อัลบั้มแรกราวเกือบ 30 ปีก่อน จนถึง *Sweet Words* เมื่อ 4 ปีที่แล้ว งานที่อัญเชิญบทเพลงพระราชนิพนธ์ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ล่าสุด เขาเลือกนำบทเพลงไทยเดิม, เพลงพื้นบ้าน และเพลงที่มีความหมายลึกซึ้ง มาถ่ายทอดอารมณ์ “ไทย” ผ่านเครื่องดนตรี “สากล” ใน *Magical Melodies Of Thailand* ด้วยซุ่มเสียงที่สดใส คมชัด ทั้งนุ่มนวลละเมียดละไม จากการบันทึกในสตูดิโอใหม่เอี่ยมบนพื้นที่กว้างขวางของบางสะพาน ที่มีชื่อว่า คาร์มา สตูดิโอ ซึ่งได้รับการกล่าวขานว่าคุณภาพเทียบเท่า แอ็บบี โรด ของลอนดอน

.....
แดดเปรี้ยงยามบ่ายต้นเดือนมีนาคมแดดเผาผิวหนังแสบร้อน แต่ภายในบ้านหลังเล็กในซอยสุขุมวิท 31 อันเป็นที่ตั้งของ เอเซีย มิวสิก อินเตอร์เนชั่นแนล (เอเอ็มไอ) บริษัทเพลงอิสระเล็กๆ ของนักกีตาร์คลาสสิกหนุ่มใหญ่ชาวเยอรมัน อุณหภูมิต่ำกว่าด้านนอก-แม้จะไม่มาก แต่ก็ร่มรื่นและน่าเย็น ทั้งจากเครื่องปรับอากาศและบรรยากาศโดยรวม

ฮัคกี้ ไอเคิลมานน์ ยังคงเหมือนเดิม-นับจากการสนทนาเมื่อ 4 ปีที่แล้ว ภาษาไทยของเขาสำเนียงแปร่ง และบางคำที่หลุดออกมาก็แปลกหูอยู่บ้างในการเรียงคำที่อาจผิดที่แต่ไม่ผิดความหมาย เกือบ 4 ปีเต็มที่ ฮัคกี้ เว้นว่างจากการทำอัลบั้มเดี่ยวของตัวเอง แต่ไม่ได้หมายความว่า เขาจะหยุดกิจกรรมทางดนตรีไปเสีย ด้วยเหตุที่ เอเอ็มไอ ยังคงปล่อยผลงานอัลบั้มเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ เน้นหนักที่ดนตรีเกี่ยวกับไทยและเพื่อนบ้านเอเชียด้วยกัน รวมทั้งคอนเสิร์ตเล็กใหญ่ที่นานครั้งจะจัดให้มีขึ้น

Magical Melodies Of Thailand เป็นความตั้งใจของหนุ่มใหญ่ชาวเยอรมันคนนี้-ที่ฝันอยากจะนำบทเพลงไทยเดิมและเพลงไทยพื้นบ้านซึ่งประทับใจเขาเกือบ 30 ปีแล้วมาเรียบเรียง-บรรเลงใหม่ด้วยกีตาร์คลาสสิกทางถนัด

โดย ดาวล้อมฟ้า

30 ปีผ่านไป นับแต่วันแรกที่ได้ยิน และมีความตั้งใจ ฮัคกี้ เพิ่งสบโอกาสเหมาะ ที่ลงตัวทั้งจากการบ่มเพาะประสบการณ์ความคุ้นเคยกับบทเพลง “ไทย” เหล่านั้น ทั้งห้องบันทึกเสียงที่มีคุณภาพในมาตรฐานที่เขาพึงพอใจ...อย่างที่ต้องการ ในเมืองไทย โดยไม่ต้องบินไปบันทึกเสียงที่ต่างประเทศเช่นที่เคยปฏิบัติมาโดยตลอด ยามต้องการจะทำผลงานเพลงสักชุดหนึ่ง

Magical Melodies Of Thailand ทำงานทุกขั้นตอนจนเสร็จสิ้น กระบวนการที่เมืองไทย ที่ คาร์มา สตูดิโอ ซึ่งมีอาณาบริเวณกว้างขวางบนพื้นที่ส่วนหนึ่งของบางสะพาน, ชลบุรี ห้องบันทึกเสียงใหม่เอี่ยม คุณภาพระดับโลก และน่าจะเป็นผลงานเพลงไทยชุดแรกที่ถูกปล่อยออกมาจากที่นี่ ฮัคกี้ เสาให้ฟังถึงบรรยากาศชวนสร้างแรงบันดาลใจใหม่ๆ ซึ่งส่งผลเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเดิมที่เขียนมาส่วนหนึ่ง

ฮัคกี้ เสาเรื่องนี้ผ่านรอยยิ้มบางๆ ด้วยการเกริ่นนำถึง “เสียง” ที่เขาต้องการ “คือเรามีกีตาร์ที่เสียงดีมาก ๆ แข็งแรง แล้วก็มิเสียงยาวๆ ไม่ใช่เสียงสั้นๆ ถ้ามีห้องอัดหรืออุปกรณ์ที่ห้องอัดระดับไม่สูงเท่าไร ก็อาจจะรับควอลิตี้เครื่องดนตรีของเราไม่ได้ เป็นเพราะจุดนี้ทำให้ต้องไปอัดที่ยุโรป ซึ่งมันหนาวมาก ก็ไม่อยากไป แต่ตอนนี้มีห้องอัดใหม่ที่บ้านสระบุรี เป็นห้องอัดที่ดีมาก ๆ อุปกรณ์ทุกอย่างเท่ากับ แอ็บบี โรด เข้าใจว่าเป็นห้องอัดที่ดีที่สุดในโลก อีกอย่างหนึ่ง เป็นห้องอัดที่กว้าง, สูง ห้องสูงนี่อะคูสติคธรรมชาติอยู่ในห้องแล้ว อีกอย่างก็คือที่นี่สว่างมาก แล้วก็มีการกระจกด้วย เห็นทะเล แล้วก็เห็นสวน มีต้นปาล์ม มีหลายอย่าง ทำให้มี inspiration

“ตอนแรกผมอาร์เรนจ์ 8 เพลง สำหรับชุดนี้ ประมาณครึ่งหนึ่งอาร์เรนจ์เอง อีกครึ่งหนึ่งเพื่อนช่วย เพลงที่ผมอาร์เรนจ์เองทำที่นี่” เขาหมายถึง เอเอ็มไอ “เรามีไอเดียแบบไหนเราก็ไปที่ห้องอัด พอไปถึงเห็นทะเล เห็นสวน ก็มีไอเดียใหม่ อยากเปลี่ยนอันนี้ อยากเปลี่ยนอันโน้น กลับมาที่นี่ก็เขียนใหม่

(หัวเราะ) เสียงมันสวยมากนะ เสียงธรรมชาติ แล้วเรามีไมโครโฟนที่ดีมากเลย พอไปอัดก็เลยมีไอเดียขึ้นมาว่าน่าจะอัดแบบโน้น น่าจะอัดแบบนี้ ทดลองนิดหน่อย ตอนหลังก็อัดที่เราชอบที่โน้นเลย คนละอารมณ์ด้วย ทุกอย่างมันสวยงาม

“ก็มีเปลี่ยนหลายโน้ตนะ บางเพลงครับ เพลงที่เปลี่ยนก็มี ‘พม่ากลองยาว’, ‘ลายโปงลาง’ และ ‘นกไซบินข้ามทุ่ง’ 3 เพลงนี้อิมโพรไวส์ แล้วมีการใช้เพอร์คัสชันด้วย ตอนแรกคุยกับอาจารย์ ชุนอิน ให้แนะนำคนที่เล่นเพอร์คัสชันได้กับเพลงนี้ เขาก็เตรียมคนหนึ่งที่เล่นเก่งมาก ๆ ให้ ตอนแรกว่าจะเล่นกีตาร์กับเพอร์คัสชัน ตอนหลังไปอัดก็เล่นกีตาร์กับเพอร์คัสชันเอง ก็เล่นเพอร์คัสชันที่ควิกกีตาร์ ก็มีเสียงเยะๆ เหมือนกลองหลายๆ ตัว เล่นได้” เขาว่าพาลงทำทำดีตัวกีตาร์หลอกๆ พร้อมทำเสียงประกอบแตกต่าง “ตอนแรกว่าจะเอาเพอร์คัสชันด้วย จะเอาวิตรินคินิดหน่อย แต่เวลาไปอัดเล่นกับกีตาร์

ทั้งหมด ทุกคนบอกว่าอย่าใส่อะไรอื่น เพื่อนที่ไปเยี่ยมหรือเจ้าของห้องอัดก็บอกอย่าใส่อะไร พอแล้ว”

ขออนุญาตย้อนหลังไปไกลหน่อย...ราว 30 ปีก่อน ชายหนุ่มวัย 20 ต้นๆ จากเยอรมันเดินทางมาถึงเมืองไทย ได้รู้จักกลุ่กลืออยู่กับคนดนตรีหัวก้าวหน้าของไทยในยุคนั้นอย่างกลุ่ม บัดเตอร์ฟลาย ได้รู้จักเพลงไทยที่มากกว่าเพลงป๊อปทั่วไป มองเห็นความหลากหลายในโครงสร้างดนตรีที่สามารถปรับเปลี่ยนให้เล่นในรูปแบบแตกต่างมากกว่าความอ่อนหวานงดงาม

ดังที่เขาบอกว่า “อิมเพรสชั่นแรกเลยคือเพลงไทยเป็นเพลงที่หวานมาก และเป็นเมโลดี้ที่ versatile มาก ตอนฟังก็คิดว่าน่าจะเล่นกีตาร์สไตล์ไหนได้ ก็รู้สึกว่ามีสไตล์ของไทยดีมาก ๆ เล่นได้หลายสไตล์ แต่วิกก็ออกสวยทุกสไตล์ แต่เราต้องเลือกสไตล์หนึ่งใช้ไหม” เขาระบายยิ้มบางๆ “ที่เราคิดว่าเล่นได้ดีที่สุด หรือออกสวยที่สุด แต่...อย่างสำคัญ

ที่สุดคือ ต้องเล่นให้มีความเป็นไทย อยากให้ทุกคนรู้สึกรู้ว่าเป็นไทยจริงๆ”

ฮัคกี้ บอกต่อไปอีกว่าเพลงไทยทุกเพลงในงานชุดนี้สามารถบรรเลง “คลาสสิก” ได้ทั้งในซุ้มเสียงแบบดั้งเดิมและในทางสากล หรือจะออกทางแจ๊ซซก็ย่อมได้ หากสิ่งที่ยากกว่าคือการรักษารบรยากาศ อารมณ์ และเสน่ห์แบบ “ไทย” ให้คงอยู่ ซึ่งเขาทำได้... อาจเป็นเพราะเขาใช้ชีวิตกว่าก่อนที่เมืองไทยจนที่นี้กลายเป็น “บ้าน” ในความหมายที่สมบูรณ์

“ผมชอบที่คนไทยมีความรู้สึกอ่อนหวาน” เขาบอก “อ่อนกับหวาน ถ้าเป็นคนเยอรมันนี่ ต้องตรงเวลา เรียบร้อย ทำทุกอย่างเป็นระเบียบ ความจริง ระเบียบของเยอรมันนี่ดีนะ อยากเก็บอันนั้น แต่ถ้าเราใช้ชีวิตแบบนั้น จริง ๆ มันไม่มีชีวิตแล้ว ชีวิตหาย ผมรู้สึกอย่างนั้นเวลาที่ไปเยอรมัน ทุกอย่างเพอร์เฟกต์ 200 เปอร์เซนต์ แต่...ชีวิตอยู่ที่ไหน หายไปแล้ว มันไม่ lively แล้ว

“แต่ผมคิดว่าถ้าเรามีซิสเต็ม มีระบบทำงานแบบเยอรมัน ดีจริงๆ แต่ชีวิตมันมีมากกว่านั้น (หัวเราะ) ต้องมีความรู้สึกด้วย คนไทยเป็นคนน่ารัก และเป็นคนที่ใจอ่อนด้วย เราเป็นศิลปิน เราต้องมีเรื่องนี้ด้วย ถ้าเราเป็นคนใจแข็งจะเล่นได้ยังไง (ยิ้ม) ต้อง sensitive ภาษาไทยว่าอะไรนะครับ”

“อ่อนไหว”

“ใช่ คนไทยมีเซ็นเซอร์อยู่ทั่วเลยนะ มีแอ็ทเทนน่า (เสาอากาศ-ผู้เขียน) ที่รับได้หลาย ๆ อย่าง (หัวเราะ) ที่ประเทศอื่นเขาไม่รับ นี่เป็นตัวอย่างหนึ่ง...ก็ ถ้าจะเล่นดนตรีไทย ถ้าไม่มีความรู้สึกนะ มันก็จะไม่ออกมาแบบนั้น ตอนแรก...อย่างเพลง “สาวไหม” เพลงทางเหนือ ตอนแรกก็เล่นออกไปทางคลาสสิก ก็รู้สึกว่ามันไม่ใช่ เล่นเป็นแบบสปนโซมัยยะ แต่เล่นแบบนั้นไม่ได้ ก็ต้องแก้เทคนิค ต้องเล่นเบาๆ ซึ่งยากกว่า แต่ไม่ได้เล่นทุกโน้ต หลายเพลง ผมคิดว่าต้องแก้เทคนิคของเรา ใช้เทคนิคกีตาร์คลาสสิกไม่ได้ มันจะออกไปทางสเปนหรืออะไรแบบนั้น ซึ่งเรา

“ผมคิดว่าถ้าเรามีซิสเต็ม มีระบบทำงานแบบเยอรมัน ดีจริง ๆ แต่ชีวิตมันมีมากกว่านั้น ต้องมีความรู้สึกด้วย”

“ไม่อยากจะ เราอยากให้คนไทย”

นักกีตาร์คลาสสิกจากเมืองเบียร์เน้นย้ำถึงประเด็นนี้หลายครั้ง และความเป็นไทยที่เขารักหาไว้-ก็ใช้วิธีการเล่นที่เลือกใช้สเกลสากลแทนสเกลไทย (เดิม) ที่คนรุ่นใหม่ไม่คุ้นเคย เป็นสำเนียงไทยจากเครื่องดนตรีสากล “ก็ต้องปรับเยอะเหมือนกันนะครับ” เขาว่า “จริงๆ ก็มีหลายอย่างคล้ายกันอยู่อีกเทพ หรืออะไรจะคล้ายๆ กัน แต่ส่วนอาจจะไม่เท่ากัน ต้องปรับ ก็มีการปรึกษากับหลายคน สุดท้ายก็ต้องใช้สโลว์ของเราเอง แต่เราก็พยายามใช้เมโลดี้แท้ เพื่อนของอาจารย์ (ขุนอิน) คนหนึ่งแล้วก็อาจารย์ อนันต์ (นาคคง) ด้วย เขียนเพลง 100 เปอร์เซนต์ แล้วเราก็ใช้ซอร์ซเป็นของแท้ และพยายามเก็บเมโลดี้เดิม 100 เปอร์เซนต์

“เวลาเราอาร์เรนจ์ เราต้องคิดเรื่องนี้นี่ก่อน ต้องหาเสียงที่ฟังแล้วรู้สึกสบาย บางทีเราอาร์เรนจ์เพลงหนึ่ง คนละคีย์หรือคนละจูนนิ่ง ก็จะต้องออกคนละแบบเลย ทุกเพลง เวลาอาร์เรนจ์ เราจะเล่นหลายๆ คีย์ โช้ใหม่ครบตอนแรกก็ต้องคิดว่าแคแรกเตอร์ของเพลงจะต้องไปได้กับกีตาร์ ส่วนใหญ่เพลงไทยเป็นเพลงหวาน อ่อน และเสียงของกีตาร์ก็หวานอ่อน ไปด้วยกันได้อยู่แล้ว ผมคิดว่าบางเพลงอาจจะเล่นกับกีตาร์ไม่ได้ มีหลายเพลงเหมือนกันที่พยายามหาทางอยู่ แต่ไม่เจอ หรือว่าเราไม่เก่งก็ไม่วู้ (หัวเราะ) บางเพลงก็เล่นไม่ได้ ผมคิดว่าเพลงไทยเดิมบางเพลง...อาจจะเล่นกับเครื่องสากลไม่ได้ ก็ไม่เป็นไร แต่มีหลายเพลงที่เล่นได้”

ดูเหมือนว่าความคิดของเขายังไหลต่อเนื่องเหมือนสายน้ำ...ที่เชื่อมซ้ำต่อไปอย่างมันคง ฮัคกี้ พุดเนิบๆ ต่อไปว่า...

“ถ้าทำเมื่อ 30 ปีที่แล้ว ก็จะไม่เหมือนอันนี้ ถ้าอัดชุดนี้ตอนที่อายุยังน้อย งานของเราก็จะออกมาคนละแบบกับวันนี้

เป็นเรื่องธรรมชาติ ถ้าไม่เป็นแบบนั้น เป็นเรื่องผิดปกติแน่ๆ ผมยินดีที่ได้ทำตอนนี้ เพราะผมรู้สึกเข้าใจเมืองไทยและวัฒนธรรมไทยดีกว่าเมื่อก่อนที่เพิ่งมาใหม่ ๆ กับความคิดของคนไทยด้วย ถ้าไม่เข้าใจก็จะเล่นยากเหมือนกัน...บางทีคนญี่ปุ่นหรือคนจีนเขาเล่นเพลงคลาสสิกจากยุโรป เทคนิคของเขาดีมาก แต่คนยุโรปฟังจะ เอ๊ะ! นี่อะไร ไม่ใช่ แต่บางคนก็ได้นะ คนที่อยู่ที่ไปนาน คนที่เรียนลึกๆ แล้วพยายามเข้าใจวัฒนธรรม เราว่าคนไหนได้ คนไหนไม่ได้ ใช้เทคนิคอย่างเดียว ไม่มีความรู้สึก ผมคิดว่าเมื่อก่อน เรายังไม่มีชื่ออย่างน้อยเราต้องปู้ฟก่อน จะปู้ฟได้ยังไง ใช้ความรู้สึกมันยากนะ ตอนนั้น เราไม่มีประสบการณ์ด้วย...ที่เราโชว์ได้ แต่ตอนหลังเราไม่ต้องคิดเรื่องนี้นักเท่าไร เราเจาะจงเรื่องความหมายของเพลง ความรู้สึกของเพลงมากกว่า”

ไม่ใช่แค่เรื่องของเมโลดี้ไทย แต่เขาเองก็ต้องมีการค้นคว้าศึกษาถึงปมหลังของบทเพลงเหล่านั้น ไม่ว่าจะเป็นการอ่านหรือการสอบถามจากผู้รู้ “เราโชคดีที่ได้รู้จักอาจารย์หลายคน ก็ถามได้ โชคดีมาก” เขาบอก

ในอัลบั้มนี้ ฮัคกี้ เลือกที่จะทำงานให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศไทย...ให้สมกับชื่อชุด ด้วยเห็นว่าเพลงแต่ละภูมิภาคล้วนมีบุคลิกเฉพาะ และมีจุดเด่นที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นยังมีเพลงอมตะที่ทำนองสวຍ ความหมายคืออย่าง “เดือนเพ็ญ” และ “น้ำตาแสงได้” และพิเศษสุดกับ “สรวเสริญพระบารมี” ที่หยิบมาบรรเลงเป็นเพลงเปิดอัลบั้ม

“ผมชอบเพลงนี้มาก เพลงนี้มีเมโลดี้ที่มีความรู้สึกมากเลย มัน majestic เวลาเล่นนะครับ เป็นเพลงพิเศษจริงๆ เล่นแล้วรู้สึก...ขอบคุณทุกที่”

เขาบอกด้วยน้ำเสียงที่คนไทยอย่างเรา “รู้สึกได้” เช่นเดียวกัน ■

THE SEASON MAGAZINE

8 חספס 21 חס
2553
חרט 60 חרר

SEASON AWARDS WINNERS 22

ISSN 0851-6742
9 770851 674006